

43. ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

(Ματθ. α', 1-25)

*«οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον,
καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν»*

Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυῖδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρῶμ, Ἑσρῶμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, Ἀράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ, Ἀμιναδάβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ναασσών, Ναασσών δὲ ἐγέννησε τὸν Σαλμών, Σαλμών δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὺζ ἐκ τῆς Ραχάβ, Βοὺζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰβήδ ἐκ τῆς Ρούθ, Ἰβήδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυῖδ τὸν βασιλέα. Δαυῖδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, Σολομῶν δὲ ἐγέννησε τὸν Ροβοάμ, Ροβοάμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά, Ἀβιά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀσά, Ἀσά δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσαφάτ, Ἰωσαφάτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ, Ἰωράμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν, Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωάθαμ, Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχαζ, Ἀχαζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν, Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε τὸν Μανασσῆ, Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμὼν, Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν, Ἰωσίας δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. Μετὰ δὲ τὴν μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν Σαλαθιήλ, Σαλαθιήλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ, Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ, Ἀβιούδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιακεῖμ, Ἐλιακεῖμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀζώρ, Ἀζώρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ, Σαδώκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ, Ἀχείμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλιοῦδ, Ἐλιοῦδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ, Ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν, Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυῖδ γενεαὶ

δεκατέσσαρες, και ἀπὸ Δαυῖδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, και ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν. μνηστευθεῖσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὐρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν και μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαυῖδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαριάμ τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἔστιν Ἅγιου. τέξεται δὲ υἱὸν και καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὄλον γέγονεν ἵνα πληρωθῆ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· Ἴδου ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει και τέξεται υἱόν, και καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἔστι μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου και παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, και οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, και ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

Ἡ σημερινὴ Κυριακὴ, ἡ οποία εἶναι πρὶν τὴν μεγάλη Δεσποτικὴ Ἑορτὴ τῆς Σαρκώσεως τοῦ Κυρίου και Θεοῦ και Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔχει να ἐπιδείξει σε ὅλους ἐμὰς τὸν σπουδαῖο γενεαλογικὸ χάρτη τοῦ Κυρίου μας, ο οποίος ἔχει δεσπόζουσα σημασία για τὴν σωτηρία μας. Στὴν ιερὰ ἱστορία εἶναι καταγεγραμμένα τα σημερινὰ ὀνόματα, ἀφοῦ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο ἔργο τῆς Θείας Οικονομίας και Πρόνοιας. Σε αὐτὸ τὸ ἔργο συνάγονται και γίνονται ἀποδεκτοὶ πολλοὶ και σπουδαῖοι ἄνθρωποι, ἐνάρετοι, δίκαιοι και ευσεβεῖς. Πατριάρχες, Διδάσκαλοι ἀλλὰ και ἄνθρωποι τοῦ καθημερινοῦ μόχθου και βίου διανθίζουν τὸ θεϊκὸ ἔργο, που ως στόχο ἔχει τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου και τὴν ἐπανάκτηση τοῦ «πρώτου κάλλους» τῆς παραδεισένιας τρυφῆς.

Σε λίγες μέρες θα εορτάσουμε τὸ μεγάλο γεγονός τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ Χριστοῦ μας. Τὴν «Ἑορτὴ τῶν εορτῶν», ὅπως διασαλπίζει γοερά μέσα στον συμβατικὸ χρόνο τῶν αἰῶνων ὁ ιερός Χρυσόστομος. Και εἶναι πράγματι ἡ μεγαλύτερη εορτὴ, καθὼς ἡ ἐκστατικὴ ἀγάπη τοῦ Δημιουργοῦ πραγματώνεται. Ὁ οὐράνιος θρόνος μεταφέρεται ἀπὸ τα οὐράνια στα ἐπίγεια. Τα Χριστούγεννα σηματοδοτοῦν τὴν γέννηση τοῦ

θεανθρώπου στην γη και την αναγέννηση του ανθρώπου στην ουράνια και πολυπόθητη πατρίδα: *«Σήμερον τα κάτω τοις άνω συνεορτάζει και τα άνω τοις κάτω συνομιλεί» (Ευχή του Μ. Αγιασμού).*

Σε ιερό ιστορικό χρόνο ένα σπουδαίο πρόσωπο που ξεχωρίζει μετά το γλυκύτατο πρόσωπο του Σωτήρος μας είναι εκείνο της Παναγίας Μητρός Του, η οποία είναι το πλήρωμα του χρόνου και η αποκορύφωση της ιεράς ιστορίας. Το κάλλος της Παναγίας μας προεικονίζει την ομορφιά των κτισμάτων, αφού εκείνη είναι ο καρπός αυτών. Η Παρθένος Μαρία γίνεται Θεοτόκος με καθαρότητα και θεάρεστη αγάπη, γεφυρώνοντας μυστικά τον ουρανό και την γη. Μας αποκαλύπτει δε τα απόκρυφα μυστήρια του Ουρανού: *«το απ' αιώνος απόκρυφον και αγγέλους άγνωστον μυστήριον διά της θεοτόκου πεφανέρωται» (Απολ. Εορτής).* Τιμά και ανυψώνει την ανθρώπινη υπόσταση και ειδικά το γυναικείο φύλλο.

Με την Γέννηση του Κυρίου μας ο *«προ αιώνων υπάρχων Θεός ημών»* γίνεται *«παιδίον νέον»*. Ο Αόρατος Θεός οράται και ο αναφής ψηλαφάται. Με την άσπορο γέννησή του καταγγέλλεται και καταρρίπτεται η παντοδυναμία και κυριαρχία της αμαρτίας. Λαμβάνοντας τον ανθρώπινο μανδύα θεώνει τον άνθρωπο και θεία χάριτι γίνεται από δημιουργημα συνδημιουργός: *«Θεός γίνεται άνθρωπος, ίνα τον άνθρωπον θεόν απεργάσεται» (Μ. Αθανάσιος).*

Καθώς πλησιάζουμε στην Δεσποτική Εορτή των Χριστουγέννων ας βιώσουμε με όλες μας τις αισθήσεις το μεγάλο αυτό μυστήριο. Ας εντρυφήσουμε βαθύτερα και πλατύτερα στο νόημα της του Χριστού Γεννήσεως. Ας γεννηθεί στο σπλήαιο της καρδιάς μας ο Χριστός, για να αναγεννηθούμε μαζί Του και να ανακαινισθούμε. Ας διασαλπίσουμε το χαρμόσυνο μήνυμα των Χριστουγέννων. Το μήνυμα της λύτρωσης και της σωτηρίας.

44. ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

(Ματθ. β', 13-23)

«...έγερθείς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ
καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον»

Ἀναχωρησάντων τῶν μάγων ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσήφ λέγων· ἐγερθείς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἶπω σοι· μέλλει γὰρ Ἑρώδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. Ὁ δὲ ἐγερθείς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς Ἑρώδου, ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου. Τότε Ἑρώδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνείλε πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὀρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. τότε ἐπληρώθη τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· Φωνὴ ἐν Ραμᾶ ἠκούσθη, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμος πολὺς· Ραχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἑρώδου ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ λέγων· ἐγερθείς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν Ἰσραὴλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ὁ δὲ ἐγερθείς παρέλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν Ἰσραὴλ. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἑρώδου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἐλθὼν κατώκησεν εἰς πόλιν λεγομένην Ναζαρέτ, ὅπως πληρωθῇ τὸ ρηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Η σημερινή ευαγγελική ανάγνωση μας κοινοποιεί τρία μεγάλα γεγονότα: α) Την φυγή του Ιησού στην Αίγυπτο, β) την σφαγή των νηπίων στην Βηθλεέμ και γ) την επιστροφή του Ιησού στην Ναζαρέτ. Άγγελος Κυρίου εμφανίστηκε στον Ιωσήφ μετά την αναχώρηση των Μάγων, προτρέποντάς τον να αναχωρήσει μαζί με την οικογένειά του στην Αίγυπτο, διότι ο αιμοσταγής και θηριώδης Ηρώδης έψαχνε τον μικρό Χριστό για να τον φονεύσει μαζί με τα άλλα νήπια.

Ο Λόγος του ευαγγελίου μάς κάνει γνωστό ότι από τις πρώτες ημέρες της επίγειας ζωής του θεανθρώπου Χριστού διαφαίνεται για Εκείνον πορεία σταυρική και πολυβασανισμένη. Από νήπιο ακόμα ο Χριστός μας είναι κυνηγημένος από τους διώκτες του. Από τα πρώτα σκιρτήματα του επίγειου βίου του επαληθεύονται τα λόγια του Συμεών: *«ιδού ούτος κείται εις πτώσιν και ανάστασιν πολλών εν τω Ισραήλ και εις σημείον αντιλεγόμενον»* (Λουκ. θ', 58). Επίσης η φυγή στην Αίγυπτο προεικονίζει την παλαιά προφητεία του Ωσηέ *«εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υιόν μου»* (ια', 1). Το γεγονός της μετακίνησης στην Αίγυπτο μας παρέχει πλούσια διδάγματα. Η Θεοτόκος και ο Ιωσήφ «λιτανεύουν» νοερά σε εμάς το προσκυνητάρι της υπακοής καθώς αγόγγυστα πραγματοποιούν το μήνυμα του Αγγέλου.

Τα Χριστούγεννα, η *«Μητρόπολις των εορτών»* όπως μας διαγγέλλει ο ιερός Χρυσόστομος, η *«Εορτή όλης της δημιουργίας»* όπως συμπληρώνει ο ουρανοφάντορας Μέγας Βασίλειος είναι η μεγαλύτερη Θεοφάνεια και ουράνια αποκάλυψη του Δημιουργού προς το δημιούργημα. Εορτή αγάπης, λύτρωσης, αναγέννησης, αφθαρτοποίησης του χρόνου και σημείο αναφοράς της αιώνιου προσδοκίας. Ο Κύριός μας ενηθρώπησε και η κτίση δονήστηκε συθέμελα. Ουρανοί άνοιξαν και γλυκόφθογγες μελωδίες κατακλύζουν την οικουμένη προσφέροντας την ανάλογη τιμή και δοξολογία *«Χριστός γεννάται δοξάσατε»* ψάλλουμε στην θεοϊδρυτη Εκκλησία μας. Οι ουρανόδοτες δωρεές τού *«εν φάτνη»* γεννηθέντος Χριστού ενώνουν τον ουρανό και τη γη. Ο Θεός γίνεται άνθρωπος και ο άνθρωπος γίνεται κατά χάριν θεός. Μυστηριακή και υπέρλογη ένωση των ανόμοιων. Ο Άχρονος και υπερούσιος Θεός λαμβάνει ανθρώπινο σαρκίο και μας προσφέρει την δυναμική λύτρωση. Ο άγιος Αθανάσιος αναφέρει σχετικά *«Αυτός γαρ ενηθρώπησε ίνα ημείς θεοποιηθώμεν»* (MIGNE P.G.25,192). Η Γέννηση του Κυρίου μας είναι ένα Μυστήριο.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας το χαρακτηρίζουν «*απόρρητον και απειρόνοητον*». Και εμείς γινόμαστε μέτοχοι και λειτουργοί των υπερκόσμιων μυστηρίων.

Η Γέννηση του Κυρίου μας είναι θείκη έκρηξη και ακτινοβολήση αγάπης. Το μήνυμα που διαχέεται είναι ουράνιο και ελπιδοφόρο. Μας δίνεται σήμερα μια μεγάλη ευκαιρία να νοηματοδοτήσουμε και να ιεραρχήσουμε διαφορετικά την ζωή μας. Το άφατο και ακτινοβόλο πρόσωπο του Σωτήρος Χριστού είναι εχέγγυο σωτηρίας και εμπιστοσύνης. Σε όποιο σταυροδρόμι του πόνου και να βρεθούμε να μην απελπιστούμε. Κάπου εκεί μας περιμένει η αγκαλιά του Χριστού. Κάπου αναφέρει ο μεγάλος σύγχρονος θεολόγος π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ: *«ο χριστιανικός πόνος είναι σημείο αναρρώσεως. Η ανάρρωση αυτή θα προέλθει από τον ίδιο τον Χριστό»*.

Να προσδοκούμε στην δική μας αναγέννηση στην νοητή «Βηθλεέμ» της καρδιάς μας. Ας ασπαστούμε καρδιακά και νοερώς το ουρανόδοτο «προσκυνητάρι» της ταπείνωσης και της ολιγάρκειας. Ας επιζητούμε την «χρυσούφαντη» και θεάρεστη απλότητα. Η κοσμοχαρμόσυνη και κοσμοσωτήρια εορτή της του Χριστού γέννησης έλαβε χώρα μέσα στην βασιλική απλότητα μίας ταπεινής αλλά αρχοντικής Φάτνης.